

sokkal nehezebb. *Schuschny* H. szervezeti kérdéseket említ; felszólal külön iskolaegészségügyi tanács szervezése ellen, ami remélhetően nem is komoly terv, mert valóban szerencsétlenség volna az iskola ügyének mai szétdaraboltságát fokozni. Érdeklődéssel várjuk ama pontok tárgyalását, melyeket *Kemény* F. terjesztett az Orsz. Közegészségi Egyesület iskolaegészségügyi szakosztálya elé. Reméljük ugyanis annak általános felismerését, hogy az *egész tanitóság* egészségügyi és az *egész orvosi rend* pedagógiai irányítására van szükség, hogy iskoláink valóban az egészséges életre nevelhessenek s a felnőttek ebben egyre kevésbé akadályozzák.

Néptanítók Lapja. A szerkesztőség két pályakérdést tűzött ki néhány hónappal ezelőtt. Az egyik tétel ez volt: «Fejtse ki a pályázó, hogy a tanítóképzőintézetben tanult pedagógiai elveket hogyan tudta megvalósítani az iskolában, mik voltak e megvalósításnak akadályai vagy elősegítői és a képzőintézetben szerzett pedagógiai ismeretek közül melyeknek vette a legtöbb hasznát». A II. tétel olvasmány és költemény tárgyalását kívánta. Két bizottság bírálta meg a beérkezett dolgozatokat (26 + 87); a részletes jelentést a lap ez évi 26. száma, a jutalmazott és megdicsért munkákat pedig több szám közli. A 34. számban *Molnár* O. (Modern pedagógizálás) rámutat, hogy a neveléstan és a lélektan mai kapcsolata a pedagógia művelésének új módját hozta létre: a lélektanban előállott a kollektív munkásság szükségessége és így ugyanez érvényesül a neveléstudományban is, mert ha a lélektani oktatás nem önmagáért történik, hanem azt is nézzük, miként lehet a lelki történések tanulságait a lelki formálás érdekében felhasználnunk, akkor már pedagógiai a kérdés. A magyar pedagógiai irodalom még nem tudja alkalmazni a tömeget. Az író az olvasók megszorodásától reméli pedagógiai irodalmunk fejlődését s mivel a tanitóságban a pedagógiával való törődés igen fellendült, e tekintetben kedvezőnek látja a jövőt. A tanítóképzők kísérleti laboratóriumaiban pedig megvannak a központok, nemcsak a tanításnak, hanem a kutatásnak is középpontjai. Ezekből kell kiindulnia a kollektív munkának a gyermek tudományos felfedezésére. — Ha e cikk ily irányú tevékenységnek bejelentése, örömmel üdvözljük; ha csak óhaj, csatlakozunk hozzá. Sőt hozzátesszük, hogy az itt kollektívnek nevezett munkásságot ennél tágabb értelemben is szükségesnek valljuk.

Neues Pester Journal 1913 aug. 15. *Fürst* A. ismerteti a készülő zsidógimnázium tervét, melyben együtt van «az új korszak minden vívmánya.» Tanterve *Kármán* Mór műve s a maitól lényegesen eltér. Az elemi iskola 3. osztályából fölvevő növendékeket kilenc évig tanítja az új intézet; a nemzeti és az érzületet nevelő tárgyakra

(anyanyelv, történelem, irodalom) fordítja a főgondot; mindenik osztályban lesz természettudományi s földrajzi, közgazdaságtani tanítás, a felső fokon szociológia, statisztika, demográfia stb. és végül mindenik felekezeti tagjai számára közös, felekezettelen etikai oktatás. Szombaton és vasárnap nem tanítanak rendszeresen, de vasárnap lesz pl. héber óra. Öt délelőtti, 8—1-ig 6 órát tartanak. Egy-egy osztályba 35—40 tanulót vesznek fel; párhuzamos osztálynak helyet sem hagynak. Az ismétlésre utasított tanulókat kényszeríteni fogják, hogy más-hová menjenek. A gyengéket pedig a III., VI. és IX. osztály végzése után egy évig nem bocsátják feljebb, hanem előkészítik a felsőbb fokra. A kilenc év három, hároméves tagra oszlik; mindeniket külön helyezik el s esetleg külön igazgatás alatt. — Nagy érdeklődéssel várjuk az egész terv közlését.

KÜLFÖLDI LAPOKBÓL.

Bélyegek a földrajzi oktatás szolgálatában. K.

Kupfer a földrajzi oktatás szempontjából különböző nemzetek bélyegeit csoportosítja s néhány ily csoportot mellékelte ábrákkal is bemutat. Az I. csoport bélyegei különböző országok jellemző állatait és növényeit tüntetik fel; pl. Új-Dél-Wales bélyegein ott látjuk az emut, a kengurut; Észak-Borneo bélyegein a pávát, a szarvast, orangutangot, krokodilt; Touga-sziget bélyegein a kenyérfát, a korallokat stb. A II. csoport tájképeket, városrészleteket s néptípusokat mutat be. Ilyeneket találunk Bosznia-Hercegovina, Tasmania, Új-Zeeland stb. bélyegein. A III. csoport tagjai főleg a nagy felfedezésekről (pl. az Egyesült-Államok bélyegei) Kolumbus felfedezéséről nyújtanak ismereteket. A IV. csoport bélyegein a brit gyarmatok térképeit s a régi görög művészet emlékeit szemlélhetjük. Az V. csoportban, a német egységesítés előtti időből származó bélyegeken, láthatjuk, hogy a német államok az egységesítés előtt mennyi különböző pénznemben számítottak. Sok különböző szempontból állíthatók még össze a bélyeggyűjtemények s a tanulók nemcsak szórakoznak, hanem földrajzi ismereteiket is gyarapítják; ily összehasonlítással. (*Bayerische Zeitschrift für das Realschulwesen* 1913., 3.). L.

A tanítóképzés reformjáról. A berlini tanítóegyesületben C. L. A. *Pretzel* e kérdésben újra hangsúlyozta azt a régi követelést, hogy az általános műveltségre tartozó ismereteket a néptanítók is a középiskola teljes elvégzése útján szerezzék meg, szakszerű kiképzést pedig megállapított tanulmányi renddel az egyetemen nyerje-